

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
14/2024	Formannskapet	13.02.2024
12/2024	Kommunestyret	21.02.2024

Saksbehandler: Steinar Stien
Hjemmel:

Reduksjon utvikling vannavgift 2024-2027

Saksopplysninger

Bakgrunnen for denne utredningen er vedtak i k. sak 79/2023:

Utrede til februar 2024: Nedbetaling av all gjeld knyttet til vannavgift, finansieres ved bruk av disposisjonsfond. Vannavgiften reduseres tilsvarende «gevinsten» av nedbetalingen.

Anleggsregister

Ved utgangen av 2023 er det registrert følgende anlegg som bidrar i gebyrfastsettingen:

Prosjekt	Bruttokostnad (ekskl. mva.) (kr)	Restverdi 01.01.2023 (kr)	Årets avskrivninger 2023 (kr)	Restverdi 31.12.2023 (kr)
TJONGSFJORD VANNVERK- 501017	7 580 904	6 949 162	631 742	6 317 420
MYKEN V.V.DR.BYGG - 501020	1 479 419	1 380 791	98 628	1 282 163
SELSØYVIK V.V.DR.B. - 501018	2 076 916	1 978 015	98 901	1 879 115
GJERØY V.V.DR.BYGG - 501019	2 172 617	2 069 159	103 458	1 965 701
NORDNESØY V.V.DR.B - 501022	2 275 810	2 210 787	65 023	2 145 764
RØDØY VANNVERK - 501016	3 014 203	2 932 738	81 465	2 851 273
STORSELSØY V.V. - 501021	676 290	658 012	18 278	639 734
NORDVERNES V.V., 501024	267 459	260 230	7 229	253 002
VANNVERK - 501035	2 115 252	2 070 247	45 005	2 025 241
	21 658 869	20 509 140	1 149 729	19 359 412

Figur 1 Anleggsregister pr.31.12.2023

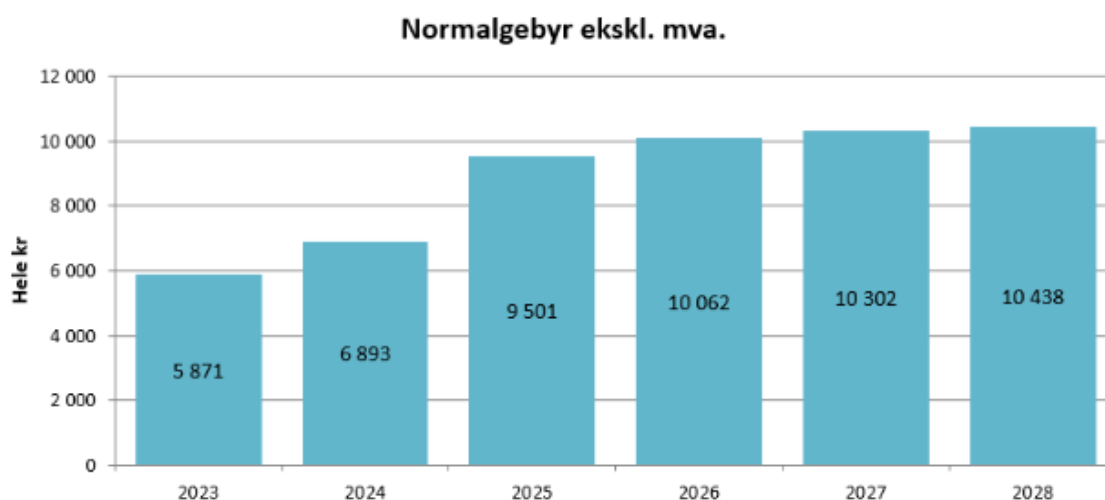
Som det fremkommer over er det 19,4 MNOK i registrert gjeld pr. 31.12.2023, og for de neste årene er det også planlagt en del investeringer som vil påvirke gebyr økningen:

Beskrivelse	Investert (årstall)	Tatt i bruk (årstall)	Levetid (år)	Bruttokostnad (ekskl. mva.) (kr)
Materiell vannverk	2024	2024	40	750 000
Rehabilitering ledninger Tjongsfjord vannverk	2024	2024	40	1 500 000
Utskifting UV aggregat	2024	2024	40	1 000 000
Utskifting av UV Myken	2024	2025	40	500 000
Materiell vannverk	2025	2025	40	750 000
Rehabilitering ledninger Tjongsfjord vannverk	2025	2025	40	1 000 000
Utskifting av UV Myken	2025	2025	40	300 000
Utskifting UV aggregat	2025	2025	40	1 000 000
Materiell vannverk	2026	2026	40	750 000
Utskifting UV aggregat	2026	2026	40	1 000 000
Materiell vannverk	2027	2027	40	750 000
Utskifting UV aggregat	2027	2027	40	500 000
				9 800 000

Figur 2 Fremtidig investeringer vedtatt 2023

Gebyrutvikling uten bidrag

Etter saken ble lagt frem i forbindelse med budsjettarbeidet er det gjennomført etter kalkyle for 2023, og vi ser den gebyrstigningen vi la til grunn på 15% ikke dekker tilstrekkelig underskudd på selvkostområdet vann, men at vi heller burde legge inn 17,4% gebyrstigning. Skal vi ta høyde for at området vann skal gjennomføre en utvikling basert på 100% selvkostdekning vil gebyrutviklingen se ut som følger:

Figur 3 Gebyrutvikling med 100% selvkost dekning

Abonnementsgebyr	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Andel av kostnader som antas være faste (%)	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Faste gebyrinntekter (kr)	3 064 695	3 598 185	4 959 528	5 252 331	5 377 566	5 448 529
Abonnementsgebyr (kr/abbonent)	5 871,00	6 893,00	9 501,00	10 062,00	10 302,00	10 438,00
Endring i abonnementsgebyr fra året før (%)		17,4 %	37,8 %	5,9 %	2,4 %	1,3 %

Figur 4 Samlet oversikt over inntekt og utgifter

Ser vi på framskrivingen av det som ble lagt frem i forbindelse med budsjettarbeidene ser bildet ut som følger:

Selvkostoppstilling Vann

Selvkostregnskap (1.000 kr)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
10*** Lønn	1 087	983	1 012	1 041	1 071	1 102	1 134
11*** Varer og tjenester	543	700	600	615	630	646	662
12*** Varer og tjenester	609	600	615	630	646	662	679
Direkte driftsutgifter	2 239	2 283	2 227	2 286	2 348	2 411	2 475
Direkte kalkulatoriske avskrivninger	1 150	1 150	1 150	1 150	1 150	1 150	1 150
Direkte kalkulatoriske rentekostnader	746	889	896	804	734	678	627
Sum kapitalkostnader	1 895	2 039	2 046	1 954	1 883	1 828	1 777
Indirekte kostnader (drift og kapital)	111	114	117	121	124	128	131
+/- Øvrige inntekter og kostnader	-1 655	0	0	0	0	0	0
Gebyrgrunnlag	2 589	4 436	4 389	4 361	4 355	4 366	4 383
Gebyrinntekter	2 501	3 100	3 525	4 053	5 066	6 154	4 694
Tilknytningsgebyr	88	70	0	0	0	0	0
Selvkostresultat	-0	-1 265	-865	-307	712	1 789	310
Selvkost dekningsgrad i %	96,60 %	69,89 %	80,30 %	92,95 %	116,34 %	140,97 %	107,08 %

Selvkostfond/fremførbart underskudd (1.000 kr)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Selvkostfond 01.01	0	-0	-1 293	-2 241	-2 657	-2 048	-310
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	-0	-1 265	-865	-307	712	1 789	310
-/+ Kalkulert rentekostnad/-inntekt selvkostfond	-0	-28	-82	-109	-102	-51	-7
Selvkostfond 31.12	-0	-1 293	-2 241	-2 657	-2 048	-310	-7

Figur 5 Beregning selvkost

Og da vil gebyrutviklingen for vann de neste årene se ut som følger:

Gebyrsatser, Vann (inkl. mva.)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Abonnementsgebyr (kr/abonnent)	7 339	7 339	8 440	9 706	12 133	14 738	11 240
Endring, abonnementsgebyr		0,0 %	15,0 %	15,0 %	25,0 %	21,5 %	-23,7 %
Arsgbyr ved 120 m³ årlig forbruk	7 339	7 339	8 440	9 706	12 133	14 738	11 240
Endring fra året før		0,0 %	15,0 %	15,0 %	25,0 %	21,5 %	-23,7 %

Figur 6 Gebyrutvikling uten bidrag fra frie midler

Vurderinger

Ved å benytte kommunens frie midler til å slette hele den tidligere påførte gjeldsbelastningen vil det bli en unaturlig stor reduksjon i de kommunale gebyrene. Administrasjonen blir også nødt til å starte arbeidet med å tilbakeføre midler, da det kun skal regnes selvkost for en 5 års periode, og overskudd må tilbakeføres til abonnentene.

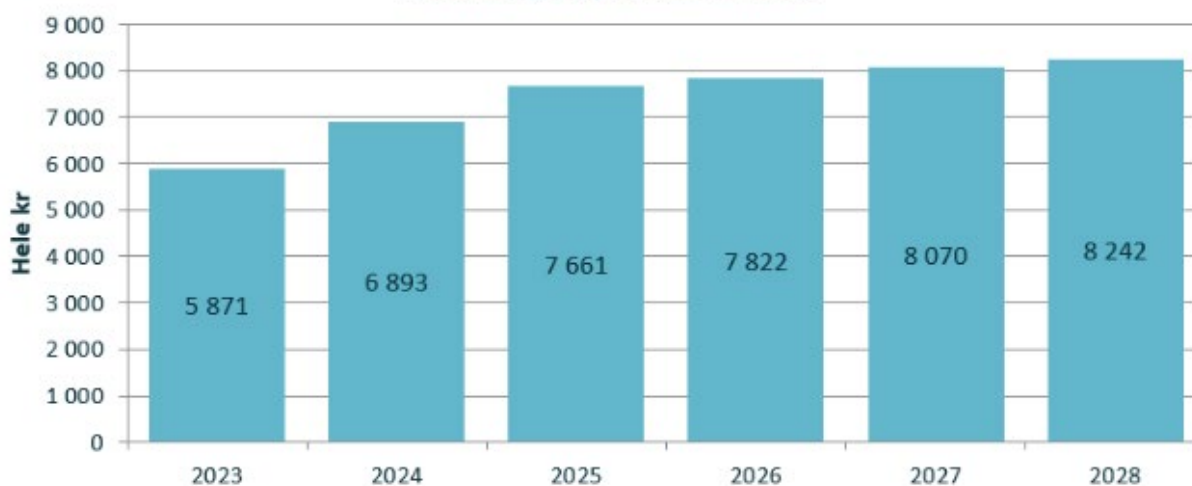
Vi har derfor sett på 3 ulike alternativer som kan være fornuftig i forbindelse med gebyrutviklingen i kommunen.

- Tilskudd på 5 millioner kr fra kommunens frie midler
- Tilskudd på 10 millioner kr fra kommunens frie midler
- Vedta at det er tilstrekkelig med 70% selvkostgrad

Tilskudd 5 millioner

Ved at kommunen bevilger 5 MNOK til å utjevne vanngebyrene i Rødøy kommune, men samtidig beholde krav til 100% selvkost dekning får vi en mer dynamisk stigning i gebyrene.

Normalgebyr ekskl. mva.

Figur 7 gebyrutvikling med 5 MNOK tilskudd

Sammenstiller vi dette i tabellform for å vise gebyrstigningen de neste årene vil det se ut som følger:

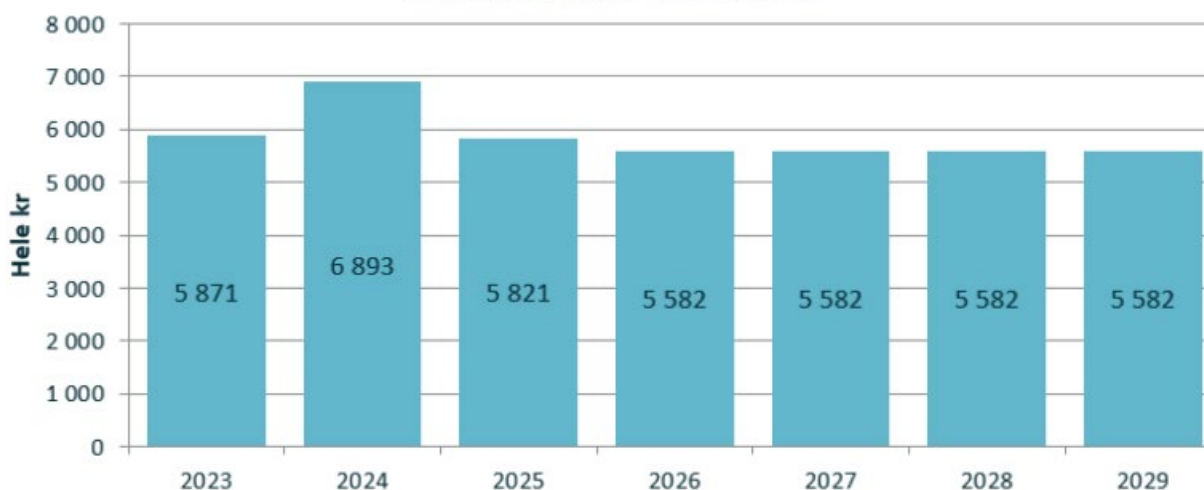
Abonnementsgebyr	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Andel av kostnader som antas være faste (%)	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Faste gebyrinntekter (kr)	3 064 695	3 598 185	3 999 178	4 083 182	4 212 531	4 302 127
Abonnementsgebyr (kr/abonnet)	5 871,00	6 893,00	7 661,00	7 822,00	8 070,00	8 242,00
Endring i abonnementsgebyr fra året før (%)		17,4 %	11,1 %	2,1 %	3,2 %	2,1 %

Figur 8 Gebyr stigning de neste årene ved bruk av 5 MNOK

Tilskudd 10 millioner

Gjennomfører vi samme øvelsen, men med ca halvparten av gjelden på nesten 20 MNOK ser gebyrutviklingen ut som følger:

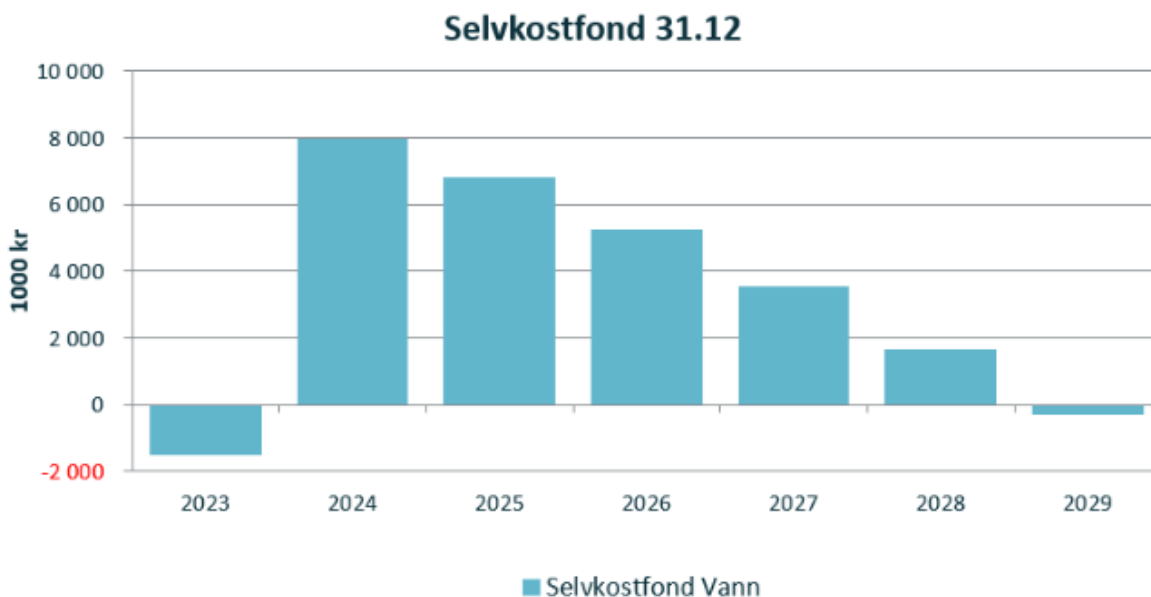
Normalgebyr ekskl. mva.

Figur 9 Gebyrutviklingen med 10 MNOK tilskudd

Abonnementsgebyr	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Andel av kostnader som antas være faste (%)	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Faste gebyrinntekter (kr)	3 064 695	3 598 185	3 038 829	2 914 033	2 913 862	2 913 875	2 914 023
Abonnementsgebyr (kr/abonnet)	5 871,00	6 893,00	5 821,00	5 582,00	5 582,00	5 582,00	5 582,00
Endring i abonnementsgebyr fra året før (%)		17,4 %	-15,6 %	-4,1 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %

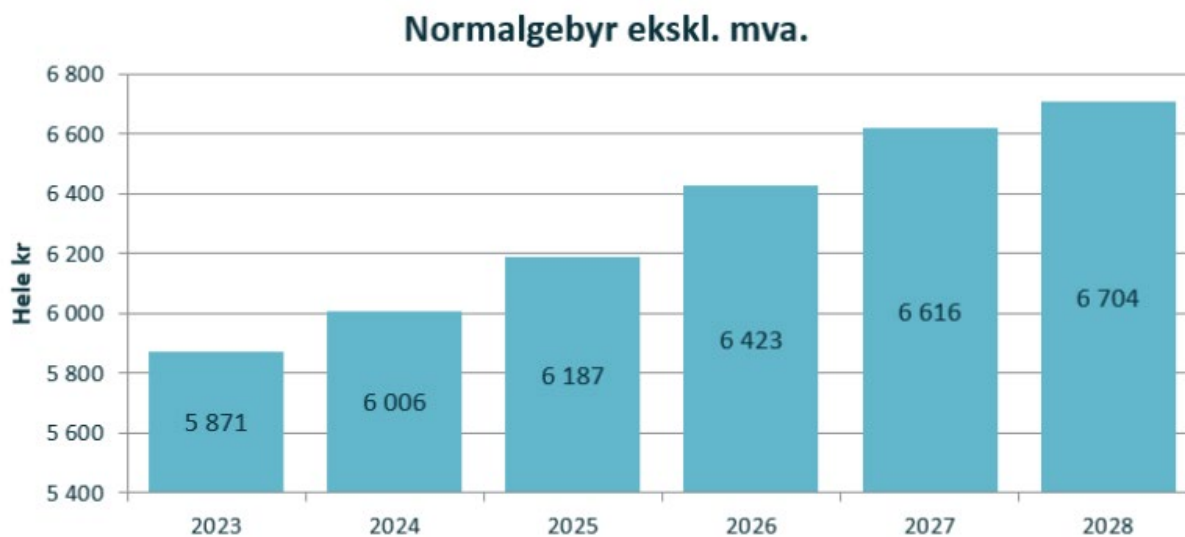
Bevilger kommunen 10 MNOK vil vi kunne fryse utviklingen helt frem til 2029, og heller justere svingningene ved bruk av bundne driftsfond øremerket til vann området.

Figur 10 Beregning av fondsavsetning tar opp underskuddet fra 2023 og fryser gebyrene frem til 2029.

Vedta at det er tilstrekkelig med 70% selvkostgrad

Vedtar kommunen å heller akseptere at utgiftene dekkes anslagsvis 70 % ved bruk av vanngebyr og heller bevilger ca 1,5 MNOK årlig frem til annet vedtak foreligger ser gebyrene ut som følger:

Abonnementsgebyr	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Andel av kostnader som antas være faste (%)	98,9 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Faste gebyrinntekter (kr)	3 064 695	3 135 174	3 229 579	3 352 713	3 453 543	3 499 615
Abonnementsgebyr (kr/abonnent)	5 871,00	6 006,00	6 187,00	6 423,00	6 616,00	6 704,00
Endring i abonnementsgebyr fra året før (%)	0,0 %	2,3 %	3,0 %	3,8 %	3,0 %	1,3 %

	2024	2025	2026	2027	2028
Samlet selvkost	4 478 820	4 680 550	4 859 004	4 969 126	5 035 417
Gebyrgrunnlagets andel av samlet selvkost (%)	70,0 %	69,0 %	69,0 %	69,5 %	69,5 %
Gebyrgrunnlag	3 135 174	3 229 579	3 352 713	3 453 543	3 499 615
Subsidiering i kr	1 343 646	1 450 971	1 506 291	1 515 584	1 535 802

Figur 11 Ved vedtak om 70 % selvkostfinansiering

Konklusjon og anbefaling

Ser vi på de tre alternativene som er utledet over er det det siste alternativet med 70% selvkostdekning som gir jevnes stigning i gebyrene avhengig av konsumpris stigning slik det fremkommer nå. For abonnentene vil dette være den mest gunstige løsningen, da det koster minst i årlig vanngbyr. Anslagsvis koster denne finansieringen kommunen 1,5 MNOK årlig, men dette kan endres litt avhengig av hvor mye som skal investeres, og hvordan prisstigen vil utvikle seg de neste årene, men dette vil komme tydelig frem i budsjettarbeidene årlig.

Kommunedirektørens innstilling

Kommunestyret vedtar at det er tilstrekkelig med 70 % selvkostdekning for området vann, og resterende finansieres av kommunens frie midler.

Rødøy kommune, 05.02.2024

Ragnhild Aakre Seljevoll
for kommunedirektør e.f.

Steinar Stien
Kommunalsjef teknisk

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevet signatur.

Vedlegg:

- 1 Rødøy kommune - Rapport om tilskudd på vannområdet 2024

Utskrift av møteprotokoll

for Rødøy formannskap i møte tirsdag den 13. februar 2024 ved Rødøy rådhus.

Av 5 medlemmer var 4 til stede (medregnet møtende varamedlemmer).

14/2024 Reduksjon utvikling vannavgift 2024-2027

Formannskapets behandling i møte den 13.02.2024:

Kommunedirektørens innstilling:

Kommunestyret vedtar at det er tilstrekkelig med 70 % selvkostdekning for området vann, og resterende finansieres av kommunens frie midler.

Forslag fra AP/KrF:

Kommunestyret vedtar at det er tilstrekkelig med 70 % selvkostdekning for området vann, og resterende finansieres fra kommunens disposisjonsfond. Det settes et tak på 1.5 mill' årlig inklusive indeksregulering, overstigende beløp må tilbake til kommunestyret for godkjenning.

Vedtak:

Som forslaget. Enstemmig.

Rett utskrift

Rødøy kommune, formannskapskontoret 14.02.24

Ragnhild Aakre Seljevoll, kontorsjef

Rødøy Kommune
v/ Steinar Stien

Dato: 25. januar 2024
Skrevet av: Even Helle
Sider: 7

Innhold

1. BAKGRUNN	1
2. FORUTSETNINGER	1
3. ANLEGGREGISTER	2
4. FREMTIDIGE INVESTERINGER	3
5. GEBYRUTVIKLING	4
5.1 NÅSITUASJONEN	4
5.2 GEBYRUTVIKLING VED ET TILSKUDD PÅ FEM MILLIONER KRONER	5
5.3 GEBYRUTVIKLING VED ET TILSKUDD PÅ TI MILLIONER KRONER	6
5.4 VEDTAK OM 70 % SELVKOSTGRAD – ÅRLIG KOSTNAD AV SUBSIDIERING	7

Vanngebyret i Rødøy kommune

1. Bakgrunn

Momentum Solutions har på forespørsel fra Rødøy kommune utarbeidet en analyse av gebyret på vannområdet i kommunen. Bakgrunnen for rapporten er økningen i vanngebyret, og eventuelle muligheter kommunen har til å skåne abonnentene for høye økninger.

Rapporten skal:

- Belyse hvor mye gjeld det er å betrakte på vannområdet.
- Estimere vanngebyret fra 2024 til 2028
- Estimere effekter av et tilskudd på fem millioner kroner.
- Estimere effekter av et tilskudd på ti millioner kroner.

2. Forutsetninger

- Det legges til grunn at kommunen går med et underskudd i 2023 på 1,5 millioner kroner, og at deler av tilskuddet vil gå med til å dekke dette.
- Det legges til grunn at kommunen ikke har et fremførbart underskudd fra tidligere år enn 2023 som må dekkes inn innen de neste fem årene.
- Ingen økning i antall abonnenter
- Tilskudd bevilges ved inngangen til 2024. Siden tilskuddet kommer i 2024, vil ikke innværende år påvirkes i gebyrutviklingen.
- Det legges til grunn en årlig økning i lønnskostnader på 2,9 % og årlig økninger i driftskostnader på 2,5 %. Dette kan variere i årene fremover, slik at avvik kan forekomme.

3. Anleggsregister

Prosjekt	Bruttokostnad (ekskl. mva.) (kr)	Restverdi 01.01.2023 (kr)	Årets avskrivninger 2023 (kr)	Restverdi 31.12.2023 (kr)
TJONGSFJORD VANNVERK- 501017	7 580 904	6 949 162	631 742	6 317 420
MYKEN VV.V.DR.BYGG - 501020	1 479 419	1 380 791	98 628	1 282 163
SELSØYVIK V.V.DR.B. - 501018	2 076 916	1 978 015	98 901	1 879 115
GJERØY V.V.DR.BYGG - 501019	2 172 617	2 069 159	103 458	1 965 701
NORDNESØY V.V.DR.B - 501022	2 275 810	2 210 787	65 023	2 145 764
RØDØY VANNVERK - 501016	3 014 203	2 932 738	81 465	2 851 273
STORSELSØY V.V. - 501021	676 290	658 012	18 278	639 734
NORDVERNES V.V., 501024	267 459	260 230	7 229	253 002
VANNVERK - 501035	2 115 252	2 070 247	45 005	2 025 241
	21 658 869	20 509 140	1 149 729	19 359 412

Kommunen har per 31.12.23 en restverdi på sine investeringer i anleggsregisteret på 19,4 millioner kroner, og en årlig avskrivningskostnad på 1.150 millioner kroner.

4. Fremtidige investeringer

Beskrivelse	Investert (årstall)	Tatt i bruk (årstall)	Levetid (år)	Bruttokostnad (ekskl. mva.) (kr)
Materiell vannverk	2024	2024	40	750 000
Rehabilitering ledninger Tjongsfjord vannverk	2024	2024	40	1 500 000
Utskifting UV aggregat	2024	2024	40	1 000 000
Utskifting av UV Myken	2024	2025	40	500 000
Materiell vannverk	2025	2025	40	750 000
Rehabilitering ledninger Tjongsfjord vannverk	2025	2025	40	1 000 000
Utskifting av UV Myken	2025	2025	40	300 000
Utskifting UV aggregat	2025	2025	40	1 000 000
Materiell vannverk	2026	2026	40	750 000
Utskifting UV aggregat	2026	2026	40	1 000 000
Materiell vannverk	2027	2027	40	750 000
Utskifting UV aggregat	2027	2027	40	500 000
				9 800 000

*Planlagte investeringer i 2024 legges i denne rapporten under *fremtidige investeringer*. Det er i underkant av ti millioner i fremtidige investeringer frem mot 2027.

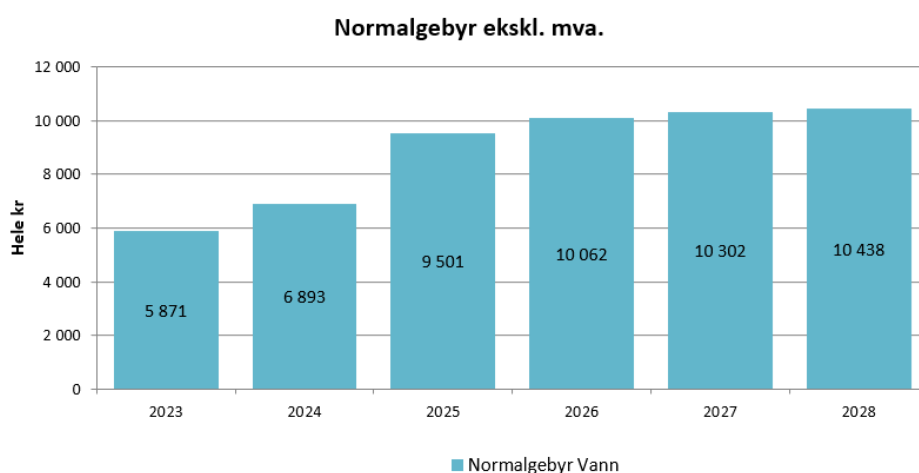
	2024	2025	2026	2027	2028
Avskrivningskostnad	1 155 030	1 155 030	1 155 030	1 155 030	1 155 030
Avskrivningskostnad fremtidige investeringer	0	81 250	170 000	213 750	245 000
Kalkulatorisk rente	712 273	642 201	603 956	569 909	533 269
Kalkulatorisk rente fremtidige investeringer	70 313	188 438	271 817	323 579	341 784
Direkte kapitalkostnader	1 937 615	2 066 918	2 200 803	2 262 268	2 275 082

Vi ser at kapitalkostnadene vil øke med litt over 300.000 kr i året fra 2024 og frem mot 2028. Dette vil avvike noe med tanke på fremtidig kalkulatorisk rente. For 2023 utgjorde kommunens kapitalkostnader ca. 40 % av kommunens totale driftskostnader.

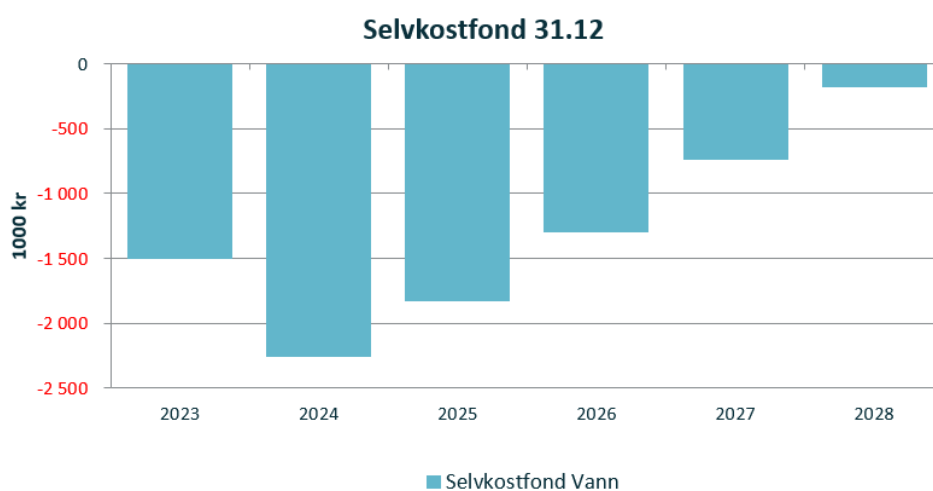
5. Gebyrutvikling

5.1 Nåsituasjonen

Gebyrutviklingen slik den vil se ut fremover mot 2028 hvis kommunen vedtar 100% selvkostgrad og ikke bevilger tilskudd. I budsjettperioden i november/desember 2023 ble det lagt opp til en økning på 15% fra 2023 til 2024. I etterkant er det lagt til fremtidige investeringer i modellen som vil øke kapitalkostnadene noe. Hadde budsjettperioden vært i dag, burde vanngbyret økt med 17,4 %.

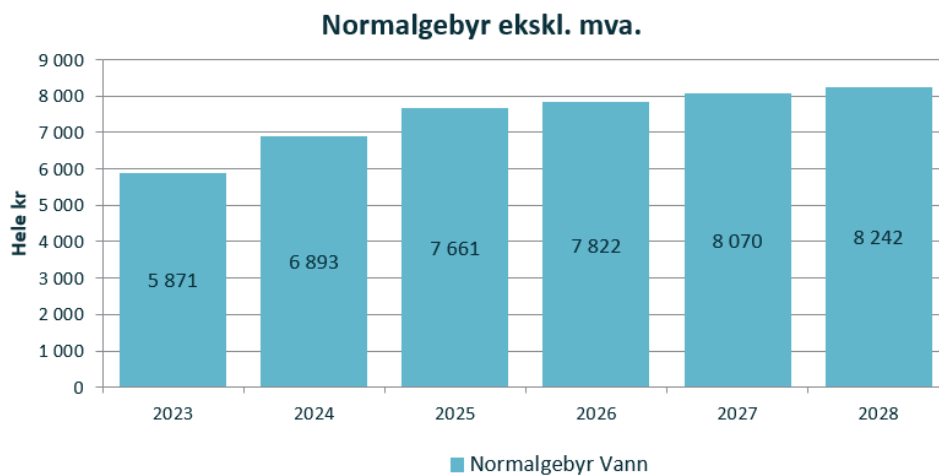
Abonnementsgebyr	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Andel av kostnader som antas være faste (%)	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Faste gebyrinntekter (kr)	3 064 695	3 598 185	4 959 528	5 252 331	5 377 566	5 448 529
Abonnementsgebyr (kr/abbonent)	5 871,00	6 893,00	9 501,00	10 062,00	10 302,00	10 438,00
Endring i abonnementsgebyr fra året før (%)		17,4 %	37,8 %	5,9 %	2,4 %	1,3 %

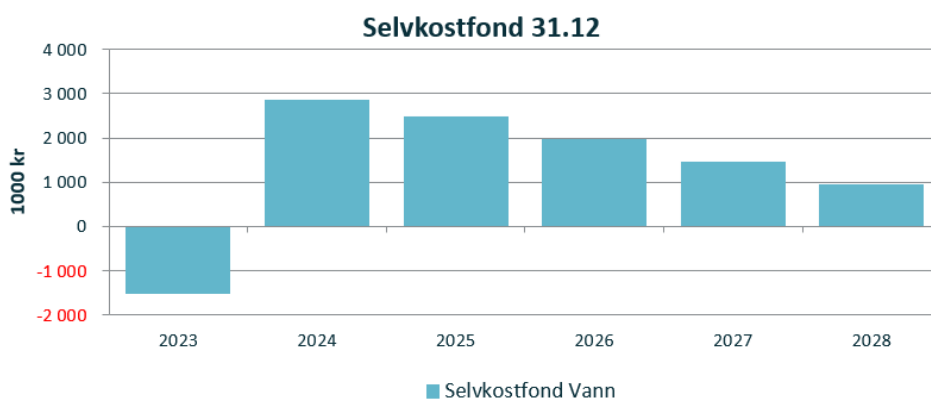
Kommunen vil i løpet av 2024 øke det fremførbare underskuddet fra 2023, til i overkant av 2,2 millioner kroner. Vi ser at ved starten av 2028 er nesten hele underskuddet dekket inn.

5.2 Gebyrutvikling ved et tilskudd på fem millioner kroner

Utviklingen av normalgebyret hvis kommunen bevilger et tilskudd på fem millioner.

Abonnementsgebyr	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Andel av kostnader som antas være faste (%)	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Faste gebyrintekter (kr)	3 064 695	3 598 185	3 999 178	4 083 182	4 212 531	4 302 127
Abonnementsgebyr (kr/abbonent)	5 871,00	6 893,00	7 661,00	7 822,00	8 070,00	8 242,00
Endring i abonnementsgebyr fra året før (%)		17,4 %	11,1 %	2,1 %	3,2 %	2,1 %

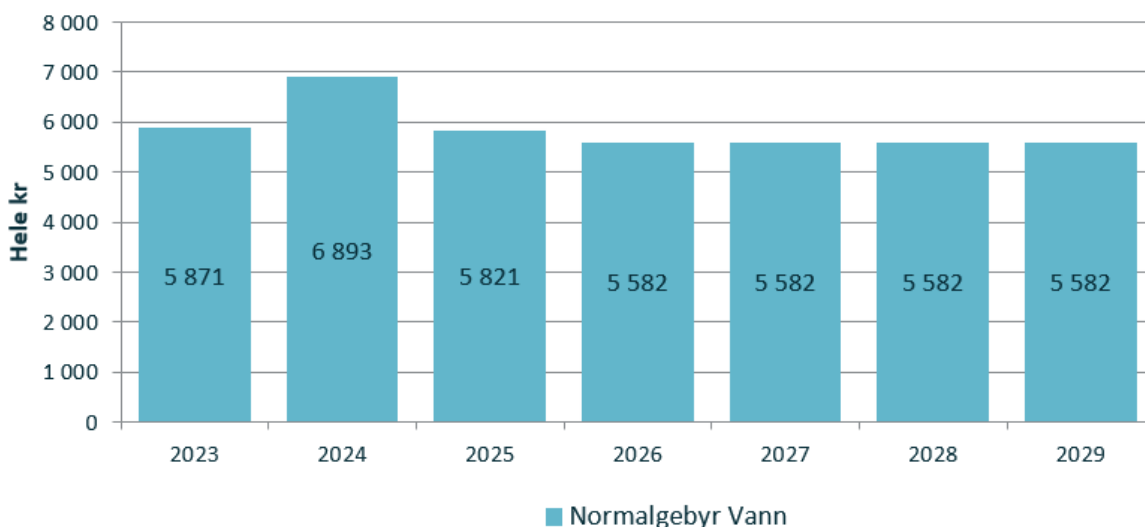

Fra grafen ser vi at kommunen i praksis dekker inn underskuddet fra 2023, samt at de bygger seg opp et positivt selvkostfond på nesten tre millioner i 2024. Disse pengene vil i løpet av årene frem mot 2028 ha kommet abonnentene til gode og ha bidratt til en skånsom økning av vanngebyret.

5.3 Gebyrutvikling ved et tilskudd på ti millioner kroner

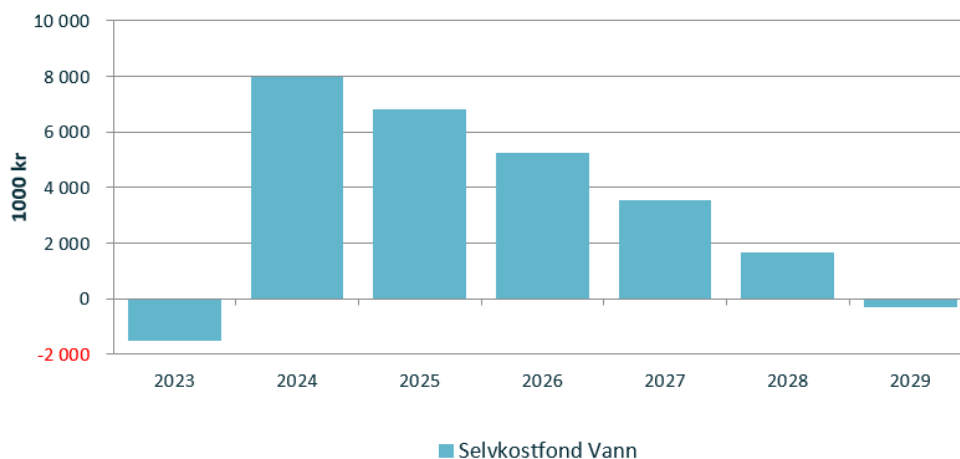
Utviklingen av normalgebyret ved et tilskudd på ti millioner kroner. Det er i dette alternativet manuelt overstyrt at gebyret ikke skal bevege seg fra 2026 til 2029 for å unngå unødvendige svingninger, samt for at selvkostfondet som er bygget opp skal gå noenlunde i null ved slutten av 2029.

Normalgebyr ekskl. mva.

Abonnementsgebyr	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Andel av kostnader som antas være faste (%)	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Faste gebyrinntekter (kr)	3 064 695	3 598 185	3 038 829	2 914 033	2 913 862	2 913 875	2 914 023
Abonnementsgebyr (kr/abbonent)	5 871,00	6 893,00	5 821,00	5 582,00	5 582,00	5 582,00	5 582,00
Endring i abonnementsgebyr fra året før (%)		17,4 %	-15,6 %	-4,1 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %

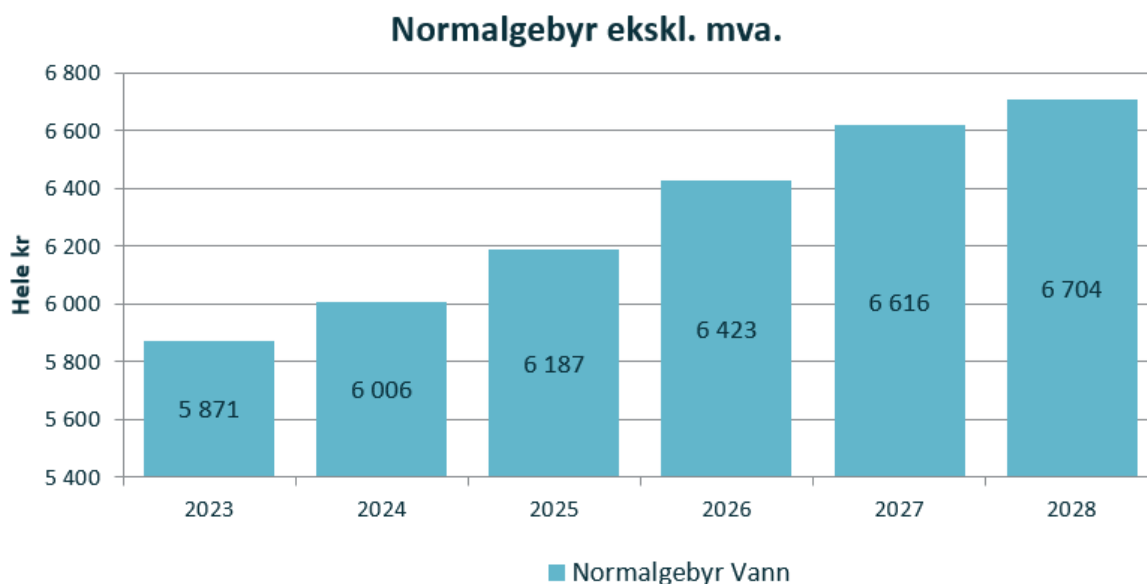
Selvkostfond 31.12

Vi ser av grafen at kommunen også i dette tilfellet dekker inn det fremførbare underskuddet fra 2023, samt opparbeider seg et positivt selvkostfond på åtte millioner kroner. Dette vil gradvis reduseres, og alt vil ha kommet abonnentene til gode i løpet av 2029.

5.4 Vedtak om 70 % selvkostgrad – årlig kostnad av subsidiering

For å belyse den årlige kostnaden av en eventuell subsidiering, er det skissert et alternativ hvor kommunestyret vedtar en selvkostgrad på 70 %. Bakgrunnen for dette tallet kommer av en forutsetning av at gebyrene økes jevnt med om lag 3 % i året frem mot 2028, tilsvarende KPI. Det legges her til grunn at kommunen også dekker inn det fremførbare underskuddet på 1,5 millioner fra 2023.

Abonnementsgebyr	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Andel av kostnader som antas være faste (%)	98,9 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Faste gebyrinntekter (kr)	3 064 695	3 135 174	3 229 579	3 352 713	3 453 543	3 499 615
Abonnementsgebyr (kr/abbonent)	5 871,00	6 006,00	6 187,00	6 423,00	6 616,00	6 704,00
Endring i abonnementsgebyr fra året før (%)	0,0 %	2,3 %	3,0 %	3,8 %	3,0 %	1,3 %

	2024	2025	2026	2027	2028
Samlet selvkost	4 478 820	4 680 550	4 859 004	4 969 126	5 035 417
Gebyrgrunnlagets andel av samlet selvkost (%)	70,0 %	69,0 %	69,0 %	69,5 %	69,5 %
Gebyrgrunnlag	3 135 174	3 229 579	3 352 713	3 453 543	3 499 615
Subsidiering i kr	1 343 646	1 450 971	1 506 291	1 515 584	1 535 802

Vi ser fra estimatene at årlig kostnad for subsidiering vil være omtrent 1,5 millioner kroner.